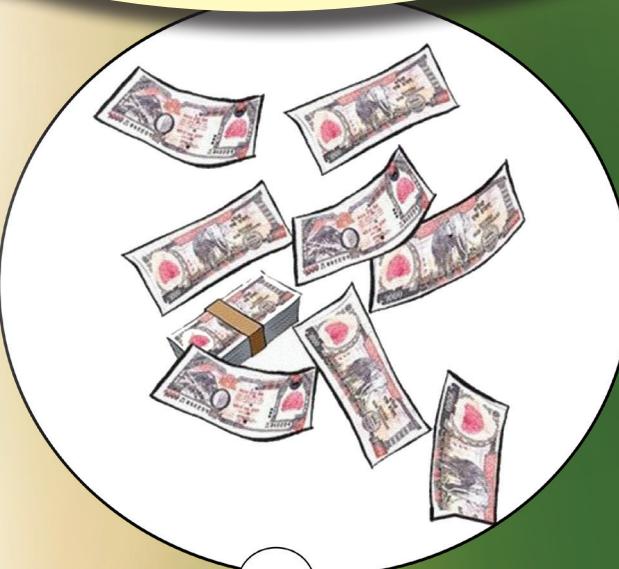

गैरकानुनी लेनदेनबाट कसरी बच्ने ?

- लिखतविना कुनै पनि लेनदेन कारोबार नगर्ने । ऋण लिएको रकमको (साँवा) रकमको वार्षिक १० प्रतिशतभन्दा बढी हुने गरी ब्याज लेन-देन नगर्ने ।
- लेनदेन कारोबार गर्दा तयार पारिने लिखतमा लेनदेन गर्ने व्यक्तिहरूको तीन पुस्ते नाम, थर, ठेगाना र विवाहितको हकमा पति-पत्नीको नाम उल्लेख गर्ने ।
- लिखतमा किन लेनदेन गरिएको हो र कति लेनदेन भएको हो स्पष्ट खुलाउनु पर्छ । कुनै वस्तु लेनदेन भएको छ भने सापटी, पैचो वा सट्टापट्टा के हो त्यो खुलाउनु पर्छ ।
- लेनदेन गरेको रकम वा वस्तु फिर्ता गर्ने मिति, ब्याजदर, तोकेको समयमा नबुझाए वा सर्त पूरा नगरेमा लेनदेन बमोजिमको रकम ऋण दिनेले लिनेसँगबाट असुलउपर गरी लिन पाउने कुरा उल्लेख हुनुपर्छ ।
- लिखत तयार पारेको ठाड़, मिति, साक्षीका साथै अन्य आवश्यक कुराहरू अनिवार्य उल्लेख गर्नुपर्ने हुन्छ ।

नेपाल ग्रामीण पुनर्निर्माण संस्था

सहयोग:
act:onaid
Action Aid India

European Union

- कुनै साहूले ऋणीबाट ब्याजको पनि ब्याज लिएको रहेछ भने सावाँबाट त्यस्तो रकम घट्छ । यदि, सावाँ भन्दा बढी ब्याज तिरीसकेको छ भने ऋण दिनेले लिनेलाई बढी रकम फिर्ता गर्नुपर्छ । साँवाभन्दा बढी ब्याज लिन पाइँदैन ।
- मिटरब्याजबाट पीडितहरूले मिटरब्याजीले गरेका अपराध र शोषणविरुद्ध जिल्लास्थित प्रशासन कार्यालय वा नजिको प्रहरी कार्यालयमा तथ्य र प्रमाणसहित उजुरी दिनु पर्दछ ।
- ऋण लिएर अनुत्पादक खर्च गर्नु हुँदैन । ऋण लिएको पैसा थप आयआर्जन हुने क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्छ । भड्किलो र खर्चालु बानी र व्यवहारलाई निरुत्साहित गर्नुपर्छ ।
- ५० हजार स्पैयाँभन्दा बढी लेनदेनको कागजात वडा कार्यालयमा दर्ता गर्नुपर्ने हुन्छ । त्यसरी प्रमाणित गर्दा लिखतमा प्रमाणित गर्ने कार्यालयले सहीछाप गर्नुपर्छ । प्रमाणित नभएका कागजातको कुनै कानुनी मान्यता वा कार्यान्वयन हुँदैन ।
- अचल सम्पत्ति किनबेच गर्दा 'रजिष्ट्रेसन' गरेकै हुनुपर्छ । कसैले बैनाबट्टा गरेको कुरा समेत वडा कार्यालयमा लेनदेनका स्थमा भने दर्ता गर्नु पर्छ । बैनाबट्टा गरेपछि वडामा दर्ता गरिएको छैन भने ठगी भएमा त्यस्तो मुद्दा अदालतले पनि हेर्दैन ।
- कसैले असक्षम वा अर्धसक्षम व्यक्तिसँग गरेको लेनदेनले कानुनी मान्यता पाउँदैन । त्यस्ता व्यक्तिहरूको तर्फबाट लेनदेन गर्नुपर्दा उनीहरूको संरक्षकको स्वीकृतिमा गरिनुपर्दछ ।

लेनदेनका कारण नागरिकहरूलाई बाध्यकारी श्रममा पर्न सक्ने जोखिमबाट रोक्नु र उनीहरूको सामाजिक सुरक्षा र संरक्षणको सुनिश्चितता गर्नु राज्यको मुख्य दायित्व हो ।

नेपाल ग्रामीण पुनर्निर्माण संस्था

पो. ब. नं.: ८१३०, २८८, गैङ्गधारा मार्ग, काठमाडौं, नेपाल

टेलिफोन: +९७७९१ ४००४५०७ | ४००४९८५

ईमेल: rrn@rrn.org.np, वेब: www_rrn@rrn.org.np